

ОБЩИНА КАРЛОВО

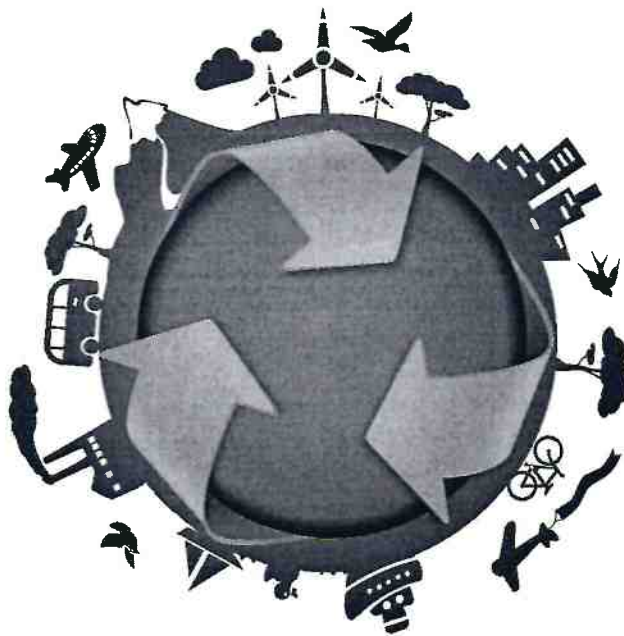
гр. Карлово, гр. Карлово,

ул. „Петко Събев” №1

тел.: 0335 54 500; факс: 0335 54 533

e-mail: obshtina@karlovo.bg, www.karlovo.bg

**ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ
НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНА КАРЛОВО
2023 – 2029 г.**

2023 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ.....	3
I. Въведение	5
I.1. Географска, демографска и социално-икономическа характеристика на община Карлово	6
I.2. Нормативно основание за разработване на програмата и времеви хоризонт	10
I.3. Основни цели и основни резултати, които се очакват от изпълнението на програмата	10
I.4. Отпадъци, които са в обхвата на Програмата за управление на отпадъците на територията на община Карлово	11
I.5. процедурата за екологична оценка на програмата и от обществените консултации при разработване на програмата	11
I.6. Органи за разработване и одобрение на програмата	12
II. Основни изводи от анализа на състоянието и прогнозите за бъдещо развитие в управлението на отпадъците	12
III. Анализ на силните и слабите страни, възможностите и заплахите / SWOT-анализ/	19
IV. Цели и приоритети	20
V. План за действие с подпрограми с мерки за постигането им	23
V.1. Програми за постигане на Стратегическа цел 1 „Намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им използване.“	25
4.2. План за действие с подпрограми с мерки за постигането им.....	23
4.2.1. Програма за предотвратяване образуването на отпадъци	25
4.2.2. Подпрограма за предотвратяване на образуването на хранителни отпадъци	28
4.2.3 Подпрограма за достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци.....	29
4.2.4 Подпрограма за разделно събиране и достигане на целите за оползотворяване на битови биоразградими и биоотпадъци.....	31
4.2.5. Подпрограма за управление на опаковките и отпадъците от опаковки.....	32
4.2.6. Подпрограма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради.....	33
4.2.5. Подпрограма за намаляване на количествата и на риска от депонираните отпадъци.....	34
VI. Координация с други общински и регионални планове и програми.....	36
a. Национални програмни документи.....	36
b. Програмни документи на регионално и общинско ниво	37
VII. Система за наблюдение, оценка и контрол на изпълнението.....	38

СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ

ГПСОВ	Градска пречиствателна станция за отпадъчни води
ЕЕО	Електрическо и електронно оборудване
ЕИО	Европейска икономическа общност
ЕК	Европейска комисия
ЕО	Екологична оценка
ЕС	Европейски съюз
ЗМДТ	Закон за местните данъци и такси
ЗУО	Закон за управление на отпадъци
ИАОС	Изпълнителна агенция по околната среда
ИУЕЕО	Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване
ИУМПС	Излязло от употреба моторно превозно средство
МЗХГ	Министерство на земеделието, храните и горите
МОСВ	Министерство на околната среда и водите
МПС	Моторно превозно средство
МРО	Масово разпространени отпадъци
МТСП	Министерство на труда и социалната политика
МФ	Министерство на финансите
НПО	Неправителствена организация
НПР	Национална програма за развитие
НПУО	Национална програма за управление на отпадъците
НСИ	Национален статистически институт
НУБА	Непригодни за употреба батерии и акумулатори
ПБА	Портативни батерии и акумулатори
ПОО	Предотвратяването на образуването на отпадъци

ПООС	Програма за опазване на околната среда
ПОО	Предотвратяване образуването на отпадъци
ПСОВ	Пречиствателна станция за отпадъчни води
ПУДООС	Предприятие за управление на дейностите по опазване на околната среда
ПУО	Програма за управление на отпадъци
РДО	Рамкова директива за отпадъците
РЗИ	Регионална здравна инспекция
РИОСВ	Регионална инспекция по околната среда и водите
РСМ	Рециклирани строителни материали
РСУО	Регионално сдружение за управление на отпадъци
СО	Строителен отпадък
ССЦ	Специфична стратегическа цел
ТБО	Такса битови отпадъци
УТОС	Устройство на територията и общинска собственост

ВЪВЕДЕНИЕ

Програмата за управление на отпадъците на територията на община Карлово е изготвена на основание чл. 52 от Закона за управление на отпадъците (ЗУО). Съгласно чл. 52, ал. 2 от ЗУО, тя е секторна програма и неразделна част от общинската програма за опазване на околната среда. Обхватът и съдържанието на документа са в съответствие с „Методически указания за разработване на общински програми за управление на отпадъците“, утвърдени със Заповед № РД-883/23.09.2021г. на Министъра на околната среда и водите. В нея са включени дейностите, свързани с отпадъците, изведени и приоритизирани на база идентифицираните проблеми, които общинското ръководство трябва да реши, за да се постигне екологосъобразното им управление. Разработването на програмата се явява един от най-важните инструменти за прилагането на законодателството по управление на отпадъците на местно ниво.

В програмата са заложили целите, които Общината трябва да постигне до 2028 г. при управлението на отпадъците. Направен е и анализ на съществуващото състояние в общината и са показани възможностите за постигане на тези цели. Програмата включва три стратегически цели, съпътствани от шест оперативни цели и съответни пет подпрограми. Разпределението на мерките и дейностите във времето и тяхното финансово осигуряване са отразени в план за действие към всяка една от подпрограмите.

Настоящата програма е продължение на целенасочената и последователна политика на Общината за периодично анализиране, прогнозиране и планиране на развитието на системите за управление на отпадъците на местно ниво, надграждайки Програма за управление на отпадъците на територията на община Карлово за периода 2014 – 2020 г. като взема предвид поставените в нея цели.

Програмата е координирана с национални и регионални документи, сред които:

- Националната програма за развитие България 2030.
- Национален план за управление на отпадъците 2021 – 2028 г., приет с Решение №459/17.06.2021 г
- Проект на Стратегия и план за действие за преход към кръгова икономика на Република България за периода 2021-2027 г.
- Национална стратегия за регионално развитие за периода 2012 - 2022 г.
- Национален стратегически план за поетапно намаляване на биоразградимите отпадъци, предназначени за депониране 2010–2020 г.;
- Национален стратегически план за управление на строителните отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради за периода 2011-2020 г.;
- Интегрирана териториална стратегия за развитие на ЮЦР 2021-2027г.
- План за интегрирано развитие на община Карлово за периода 2021-2027 Г. (ПИРО)

Взети под внимание са и национални документи в сектор „Въздух“, а именно: Национална програма за подобряване качеството на атмосферния въздух (2018 – 2024г.); Национална програма за контрол на замърсяването на въздуха (2020 – 2030г.). Тези документи се отнасят до сектор „Отпадъци“ в контекста на предвидени в тях мерки, а именно подмяна на битовото отопление на дърва и въглища с екологични алтернативи. Изпълнението на мерките от двете програми води пряко до

предотвратяване и намаляване на образуването на битови отпадъци от пепел и сгурия, които се депонират.

При синхронизирането на настоящата програма с най-актуалните версии на национални и регионални документи в сектора, е отчетен фактът, че част от основополагащите при планирането национални и регионални стратегически документи са в процес на актуализация или предстои да бъдат актуализирани, което е свързано и с навлизането в нов програмен период. Вземайки предвид посоченото, при наличието на по-нови версии на национални и регионални документи, свързани с поставяне на нови национални цели пряко или косвено относими към сектор „Отпадъци“, в контекста на европейските такива, следва общинската програма да бъде актуализирана. По този начин ще се гарантира синхронизирането ѝ с европейските, съответно и националните насоки в сектора. Това ще допринесе за подобряване на плана за действие, чрез съблюдаването на навлизащия нов програмен период.

Актуален и насочващ документ е Националната програма за развитие „България 2030“, приета с Протокол № 67 на Министерския съвет от 02.12.2020 г. Програмата е рамков стратегически документ от най-висок порядък в йерархията на националните програмни документи, определя визията и общите цели на политиките за развитие във всички сектори на държавното управление, включително техните териториални измерения.

Като се имат предвид стратегическите цели и програмите с мерки за тяхното достигане от Националния план за управление на отпадъците 2021-2028 г., общинската програма за управление на отпадъците на Община Карлово, включва генерална стратегическа цел за подобряване на прилагането на йерархията на управление на отпадъците и три стратегически цели, както и подпрограми за постигане на всяка от тези цели:

Стратегическите цели, чието постигане през периода на Програмата ще допринесе за изпълнението на генералната цел, са:

Стратегическа цел 1: Намаляване на вредното въздействие на отпадъците, чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им използване;

Стратегическа цел 2: Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци;

Стратегическа цел 3: Намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци и други;

1. Географска, демографска и социално-икономическа характеристика на община Карлово.

Община Карлово се намира в Южния централен район за планиране от ниво NUTS II на България, като се явява част от област Пловдив на ниво NUTS III.

Община Карлово е разположена в централната част на България и северната част на Пловдивска област на площ 1040 км² (според Общия устройствен план, и представлява 1 % от територията на страната, и 17.4 % от територията на област Пловдив.

Граничи с три области и десет общини:

- на север с:
 - област Ловеч;

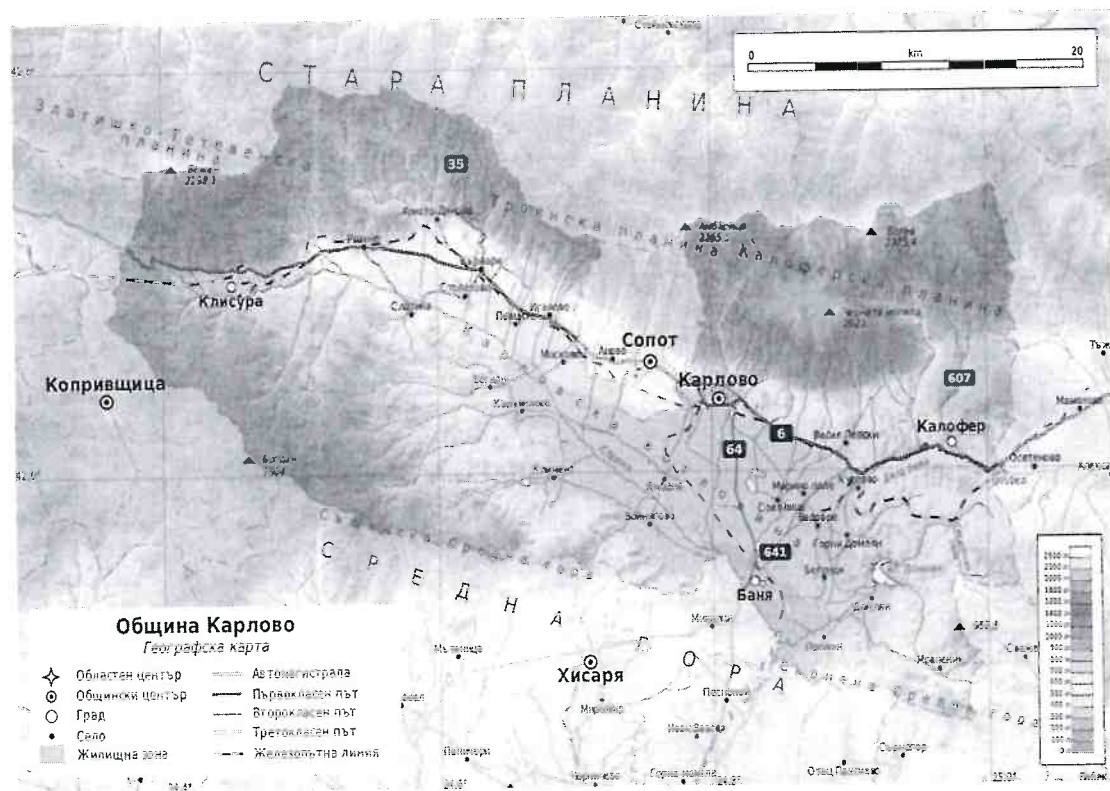
- община Тетевен;
- община Троян;
- община Априлци;
- община Сопот (в състава на област Пловдив);
- на изток с:
 - **област Стара Загора;**
 - община Павел баня;
- на запад / югозапад с:
 - **област София;**
 - община Антон;
 - община Копревщица;
- на югоизток с:
 - община Брезово (в състава на област Пловдив);
- на юг с:
 - община Хисар (в състава на област Пловдив);
 - община Калояново (в състава на област Пловдив).

Община Карлово е най-голямата по площ в рамките на областта. Включва в себе си 27 населени места: четири града – Карлово, Баня, Калофер и Клисура, и двадесет и три села: Бегунци, Богдан, Домлян, Дъбене, Горни Домлян, Христо Даново, Иганово, Каравелово, Климент, Кърнаре, Куртово, Марино поле, Московец, Мраченик, Певците, Пролом, Розино, Слатина, Соколица, Столетово, Васил Левски, Ведраре и Войнягово.

Градът отстои на 56 км от областния център Пловдив и на 147 км от столицата.

Карлово е разположено в северната част на Карловската котловина. Тя обхваща площ от около 280 км², и се огражда от север от най-високата част на Стара планина - Троянска и Калоферска планина, на югозапад - от Същинска Средна гора, а на югоизток - от Сърнена Средна гора. С широк пролом р. Стряма прорязва двете части на Средна гора и котловината е открита на юг, което има важно климатично значение. На запад планинският праг Козница, а на изток Кръстец (Стражата) отделят Карловската котловина от съседните подбалкански котловини. От запад на изток тя достига 55 км, а от север на юг – 16 км. Средната надморска височина на гр. Карлово е 380 м.

Карловска община е кръстопът на шосейния и железопътния транспорт. Оттук преминава главен шосеен път Е-78 и подбалканската жп-линия София – Бургас, с отклонение за Пловдив. Връзка със Северна България се осъществява чрез старопланинските проходи Кърнаре – Троян (с Ловешка област) и Шипка (с Габровска област). Шосейни пътища има до всички селища в общината.

Релеф

Част от територията е равнинна и хълмиста с надморска височина от 260 м при гр. Баня, до 500 м в северозападните и източните участъци. Цялата северна страна на котловината е заета от южните склонове и гребена на Централна Стара планина. Стара планина се възвишава като огромна защитна преграда. Контурът на билото е вълнообразен, с плавни преходи между върховете, във веригата на които се открояват - връх Вежен (2 198 м) и планинският първенец - връх Ботев (2 376 м).

Между дълбоко врязалите се в масива Стара и Бяла река се издига връх Равнец, а на запад от него се извисяват - Жълтец, Кръстците, Голям Купен и Амбарица. На юг от връх Ботев се спуска почти отвесна стена, под която се намира Южен Джендем. На юг котловината се затваря от полегатите склонове на Средна гора, която в близост до град Баня се снижава до равнината и създава излаз на река Стряма към Пловдивското поле.

Климат

Климатът е преходно континентален с планинско влияние. В сравнение с другите подбалкански полета - по-мек и по-топъл. Средната годишна температура е $11,40^{\circ}\text{C}$. Планинският масив от север е преграда за студените ветрове, а лъкадушещите дефилета и клисури, в съчетание с ниската планинска ограда от юг и широкия излаз на река Стряма, са естествен регулатор на въздушните течения.

Температурните инверсии са рядкост. Зимата е сравнително мека - средната януарска температура е между 0 и -10°C . Дните с трайна снежна покривка са от 25 до 30. Лятото е умерено топло - около 60 дни са със средна температура 20°C и около 15 - със средна температура 25°C . Максималните температури са през юли и варират между 34°C и 36°C . Средногодишната относителна влажност за района варира от 70 до 73 %.

Средното годишно количество на валежите е 653 мм/м^2 . Максимумът им е през май - 82 мм/м^2 средно за месеца, а минимумът - през февруари и март. Снеговалежите са по-малко, в сравнение с другите подбалкански полета. През летния сезон често явление са гръмотевичните бури и градушките. Мъгли падат рядко, не са трайни, нито гъсти. Напълно облачните дни през годината са не повече от 70. Преобладаващите ветрове са западните и северозападните, а източните имат по-голяма честота през студеното полугодие. Средногодишната скорост на вятъра е 2.0 м/сек .

Почви

Почвената покривка е разнообразна. Най-широко разпространение имат делувиялно - ливадните и алувиално - ливадните почви (75 %). Плодородието на делувиялно - ливадните е ниско, но благоприятните им физични свойства ги правят пригодни за отглеждане на редица култури и трайни насаждения - житни растения, фуражни треви, маслодайна роза, лозя, лавандула и др. По-ограничено са разпространени канелените горски почви (10-12 %). Срещат се и планинско - ливадни и кафяви горски почви по високите части на Стара планина.

Поземлени и горски ресурси

Община Карлово разполага с 478 163 дка селскостопански фонд. Значително по-малък е дялът на обработваемите земи - земеделски земи без мери и пасища. Техният размер е 303 644 дка, което представлява 63.50 % от нейния селскостопански фонд.

Традиционни за Общината са трайните насаждения - етерично - маслени култури - маслодайна роза, лавандула, лозя. От едногодишните култури най-голям е относителния дял на есенниците, около 30 % от действително обработваната обработваема земя, включително естествените ливади. От заетите площи с есенни култури през последните години, 85 % се обработват от земеделски кооперации и 15 % от самостоятелни земеделски стопани.

Водни ресурси

През територията на общината протичат реките Тунджа, Стряма, Стара и Бяла река. Заедно с многобройните си притоци те осигуряват сравнително добри условия за задоволяване на нуждите от питейна вода, вода за индустриални нужди и за напояване. На територията на община Карлово функционират седем язовира :

№ по ред	наименование на язовира	имот №	местност
1	"Климент-1"	000584 37229.147.584	Балък сър
2	"Горни Домлян"	010001 16513.10.1	Чавга дере
3	"Соколица-1"	000015 67903.12.15	Съзлъка
4	"Соколица-2"	000020	Герена

		67903.12.20	
5	"Соколица-3"	000051 67903.184.51	Шоповия арк
6	"Сушица-5"	36498.333.12	Високата могила
7	"Васил Левски-1"	000452 10207.15.452	Брасчов геран

Резервати и природни забележителности.

Резервати на територията на община Карлово:

- „Джендема“ е най-големият резерват, намиращ се в Националния парк „Централен Балкан“, и втори по площ в България. Името му идва от арабско-турски: *сеһепет*, *джендем* – пъкъл, ад, както хората са наричали тази най-непристъпна част от планината. Обявен е за резерват със Заповед № 606 на Министерския съвет от 28 март 1953 година, с обща площ тогава 2511 хектара. През 2017 г. е обявен за биосферен резерват по програмата на ЮНЕСКО „Човек и биосфера“. Резерватът обхваща целия водосбор на Бяла река (ляв приток на Стряма), горното течение на река Тунджа и ждрелото на река Тъжа. Заема площ от 4220,2 хектара и е един от най-големите и недостъпни резервати в България.
- "Чамджа" е обявен за запазване на рядко естествено находище на черен бор.
- "Стенето" - с надморска височина 1000 – 1500 м.
- "Стара река" - с надморска височина 450 – 1800 м, обхваща водосбора на Стара река над гр. Карлово.

1.2. Нормативно основание за разработване на програмата и времеви хоризонт

Програмата за управление на отпадъците (ПУО) на територията на община Карлово се разработва, приема и отчита по реда на глава четвърта от Закона за управление на отпадъците (ЗУО), чл. 52. Основание за разработването ѝ е изтичането на периода на действие на съществуващата ПУО (2014 – 2020 г.).

Съгласно Раздел II, чл. 52, ал. 2 от ЗУО Програмата за управление на отпадъците е неразделна част от общинската програма за опазване на околната среда. Настоящата програма е координирана с проект на Програма за опазване на околната среда на Община Карлово за периода 2023 – 2028 г.

ПУО се разработва и приема за период, който следва да съвпада с периода на действие на Националния план за управление на отпадъците (чл. 52, ал. 3, т. 1). Съгласно ЗУО, програмата се разработва в съответствие със структурата, целите и предвижданията на Националния план за управление на отпадъците. При разработването на ПУО на Община Карлово за периода 2023 -2028 г. е използван наличният на интернет адреса на Министерство на околната среда и водите.

Програмата е отворен документ и при необходимост ще бъде актуализирана при промяна фактическите и/или нормативните изисквания, по препоръка на контролен орган и при конкретизация на инвестиционните проекти.

Друг съотносим и водещ национален стратегически документ, който също е в процес на изработване е Стратегия и план за действие за преход към кръгова икономика на Република България за периода 2021-2027 г.

Община Карлово членува в Регионално сдружение за управление на отпадъците на общините: Карлово, Калояново, Хисаря, Сопот. ЗУО дава възможност на кметовете на две или повече общини, включени в регион за управление на отпадъците, да разработят и обща програма за управление на отпадъците, в случай, че задълженията, отговорностите и мерките, засягащи отделните общини, са ясно разграничени в програмата. РСУО-Карлово не разполага с регионална програма за управление на отпадъците. Всяка една от общините, членуващи в РСУО, разработва собствена програма.

Настоящата Общинска програма за управление на отпадъците се разработва за периода 2023 -2029 г. обхваща всички дейности, които произтичат като задължение на общините, съгласно разпоредбите на Закона за управление на отпадъците и подзаконовите нормативни актове към него. Тя представлява инструмент за подобряване организацията за управлението на отпадъците в общината. Програмата създава необходимите предпоставки генераторите на отпадъци да намалят количеството на образуваните отпадъци. Ключов елемент е спазването в приоритетен ред на йерархията за управление на отпадъците.

1.3. Основни цели и основни резултати, които се очакват от изпълнението на програмата.

Основната цел на програмата е да допринесе за устойчивото развитие на община Карлово чрез реализиране на интегрирана система за управление на отпадъците, която да доведе до намаляване на въздействията върху околната среда, причинени от генерираните отпадъци, подобряване ефективността на използване на отпадъците като ресурс, увеличаване отговорностите на замърсителите, стимулиране на инвестициите за управление на отпадъците. Целите, заложи в Програмата за управление на отпадъците, кореспондират със ЗУО и проекта на НПУО 2023-2029 г. и ще подпомогнат Община Карлово в изпълнение на нейните ангажименти по отношение управлението на отпадъците.

Основните приоритети на община Карлово за управление на отпадъците до 2028 г. и мерките за тяхното постигане са определени като се има предвид йерархията на управление на отпадъците след изготвяне на анализи за текущото състояние по управление на отпадъците на територията на общината и произтичащите от тях основни изводи и препоръки за подобряване на системите за управление на отпадъците. Анализите са представени в Приложение №1 към Програмата.

Стратегическото планиране, част от Програмата включва необходимите мерки за изпълнение на задълженията на кмета на Община Карлово, съгласно ЗУО и изискванията по глава втора, раздел III от същия закон.

Стратегическа цел 1: Намаляване на вредното въздействие на отпадъците, чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им използване.

Стратегическа цел 2: Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци.

Стратегическа цел 3: Намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци и други.

1.4. Отпадъци, които са в обхвата на Програмата за управление на отпадъците на територията на община Карлово.

Предмет на Програмата за управление на отпадъците на територията на община Карлово са дейностите по управление на:

- Битови отпадъци;
- Строителни отпадъци;
- Специфични потоци отпадъци;
- Разделно събиране на рециклируеми отпадъци;
- Компостиране на биоразградими отпадъци;
- Предотвратяване образуването на отпадъци.

Настоящата програма не разглежда дейностите по управление на:

- Производствени отпадъци.

1.5. Процедура за преценка на необходимостта от Екологична оценка и Оценка за съвместимост с предмета и целите на опазване на защитените зони от мрежата „Натура 2000“, в съответствие с изискванията на ЗООС и ЗБР.

Законът за опазване на околната среда (ЗООС) и Законът за биологичното разнообразие (ЗБР) регламентират изискванията и последователността на провеждане на процедурите и определят рамката за провеждане на съвместени процедури за екологична оценка и оценка за съвместимост на планове и програми и съответните подзаконов актове - Наредба за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми (Обн. ДВ. бр.57 от 2 Юли 2004 г.) и Наредба за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони, (приета с ПМС № 201 от 31.08.2007 г.). Компетентен орган за процедурите е РИОСВ-Пловдив.

Процес на обществени консултации при разработване на програмата:

При разработването на настоящата програма са използвани следните методи за консултации с обществеността:

- Информиране на обществеността, чрез публикуване на програмата на официалния административен сайт на община Карлово.
- Публикувана на интернет страницата на общината на покана към обществеността и заинтересованите страни за обществено обсъждане - дистанционно, чрез споделяне на мнения и посочен адрес на електронна поща.
- Проведено обществено обсъждане дистанционно, чрез предоставяне на становища по електронна поща.
- Разглеждане в комисии и приемане на програмата на заседание на Общински съвет.

1.6. Органи за разработване и одобрение на програмата

Кметът на Общината разработва и изпълнява програма за управление на отпадъците за територията на съответната община, като определя административния подход за изготвянето ѝ – изготвяне от общинската администрация или от външен консултант чрез възлагане. Разработената програма се одобрява от Общинския съвет.

Дейността по изготвяне на програмата за управление на отпадъците на община Карлово е възложена на фирма „Ай Ди Трейдинг“ ЕООД, гр. София.

ЧАСТ II. ОСНОВНИ ИЗВОДИ ОТ АНАЛИЗА НА СЪТОЯНИЕТО И ПРОГНОЗИТЕ ЗА БЪДЕЩО РАЗВИТИЕ В УПРАВЛЕНИЕТО НА ОТПАДЪЦИТЕ.

II. Основни изводи от анализа на текущото състояние и прогнозите за бъдещо развитие в управлението на отпадъците

За целите на разработването на ПУО на община Карлово бяха изготвени анализи на текущото състояние при управление на отпадъците в общината. Информацията за количествата и състава на отпадъците е от изключително голяма важност за вземане на правилни решения за управлението им и оразмеряването на системите, инсталациите и съоръженията за тяхното третиране.

2.1 Нормативни и програмни документи на община Карлово относно управление на отпадъците

Законодателството относно управление на отпадъците, прието през последните години, поставя високи и конкретни изисквания към местните власти относно подобряване на йерархията на управление на потоците отпадъци, за които отговорност носят общините. Несправянето с тези задължения води до сериозни финансови последици за общините и съответно – за населението и бизнеса.

Нормативната уредба и програмните документи на община Карлово в разглежданата област се основават на националното законодателство и следват националната политика по управление на отпадъците.

Анализът на общинските наредби показва, че община Карлово има опит и традиции в разработването и прилагането на местна нормативна уредба по управление на отпадъците.

Наредбата за управление на отпадъците на територията на община Карлово отговаря на минималните изисквания на ЗУО от 2012 г. за съдържание; подробно регламентира правата и задълженията на физическите и юридическите лица, отговорностите на кмета, изискванията към системите за разделно събиране на различни отпадъчни потоци, контрола за изпълнение на разпоредбите. Препоръчително е Наредбата да се допълни с текстове, регламентиращи задълженията на лицата, извършващи дейности по събиране и предаване за рециклиране и оползотворяване на битови отпадъци, да предоставят данни в общината за събраните и предадени количества отпадъци по ред, образец и периодичност, утвърдени със заповед на кмета на общината. Подобни разпоредби са от ключово значение, тъй като събирането на информация за изпълнение на целите за рециклиране и оползотворяване на битовите отпадъци е от съществено значение, за да може общината да докаже пред МОСВ изпълнение на целите – и съответно освобождаване от заплащане на отчисления за депониране по чл.64 от ЗУО.

Община Карлово има натрупан опит и изпълнява нормативните си задължения за разработването на общински програмни документи, в т.ч. относно управление на отпадъците. Модерното управление на отпадъците е сред програмните приоритети на общината, видно не само от тематичните програми, отнасящи се до околната среда, но

и от общите планови документи, които включват интегрирано развитие на общината за периода до 2028 г. Общината е предприела своевременно действия за разработване на общинска Програма за управление на отпадъците, към която като неразделна част се разработва подпрограма за предотвратяване на образуването на отпадъците.

В периода на Програмата до 2028 г. общината ще предприеме своевременни промени в местната нормативна уредба за отпадъци в случай на съществени промени в националното законодателство, които налагат промени в наредбите на общината.

2.2. Количество и състав на отпадъците

Битови отпадъци

Изготвените анализи на количествата и морфологичния състав на отпадъците, генерирани в община Карлово, тенденциите и прогнозите за периода до 2028 г. очертават необходимите мерки, които общината следва да предприеме.

Годишните количества генерирани битови отпадъци на територията на община Карлово от 2016 г. до 2020 г. се увеличават. Населението на общината намалява за периода 2016-2020 г., но годишната норма на натрупване на отпадъци на човек от населението се увеличава.

За периода 2016 г.-2020 г. нормата на натрупване за община Карлово бележи ръст, но въпреки това остава с по-благоприятна стойност от средната за страната.

Анализите за периода 2016 г.-2020 г. показват, че община Карлово не изпълнява целите за намаляване на количествата депонирани биоразградими отпадъци и целите за рециклиране на отпадъците от хартия и картон, пластмаса, стъкло и метали.

Общината следва да планира и изпълни мерки за намаляване на депонираните и увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци, за да изпълни европейските и национални цели за отпадъците за предстоящия период до 2028 г. в съответствие със ЗУО и Наредбата за разделно събиране на биоотпадъците.

Строителни отпадъци

Строителните отпадъци, които се генерират на територията на община Карлово, са предимно от строителни фирми и домакинствата.

Тези отпадъци не се отделят регулярно и няма конкретни данни за количествата и състава им. Декларират се единствено количествата, за които строителни фирми и инвеститори се обръщат към Общината за посочване на място и условия за депонирането им. В този случай отпадъците се определят на база вместимостта на колите и няма конкретни замервания.

Общината е организирила събиране и предаването на строителни отпадъци от ремонтна дейност, образувани от домакинството чрез разполагане на контейнери тип „лодка“ – 4 куб. м за територията на гр. Карлово, а за останалите населени места чрез кмета на съответното населено място за посочване на съдовете и/или площадките за събиране на отпадъци. При извършване на строително-монтажни дейности, от които се генерират големи количества строителни отпадъци (повече от 1 куб. м), е необходимо срещу заплащане да се заяви контейнер тип „лодка“, след предварителна заявка или да се потърсят услугите на други специализирани фирми.

Специфични потоци отпадъци

В Община Карлово е изградена система за разделно събиране на отпадъци от опаковки чрез разполагане на цветни контейнери по уличната мрежа.

За гр. Карлово:

- **40 сини контейнера, с обем 1.5 м³** - за събиране на хартиени и композитни отпадъци от опаковки;
- **40 жълти контейнера, с обем 1.5 м³** - за събиране на пластмасови и метални отпадъци от опаковки;
- **40 зелени контейнера, тип „Иглу” с обем 1.5 м³** - за събиране на стъклени отпадъци от опаковки.

За гр. Баня:

- **9 сини контейнера, с обем 1.5 м³** - за събиране на хартиени и композитни отпадъци от опаковки;
- **9 жълти контейнера, с обем 1.5 м³** - за събиране на пластмасови и метални отпадъци от опаковки;
- **9 зелени контейнера, тип „Иглу” с обем 1.5 м³** - за събиране на стъклени отпадъци от опаковки.

Разделно събраните отпадъци от опаковки от контейнерите се транспортират до площадка за сортиране, собственост на община Карлово. В изпълнение на Решение № 654/28.10.2021 г., протокол №28 на Общински съвет – Карлово е сключен на договор, с организация по оползотворяване „Екопак България“ АД. г. за организиране на система за разделно събиране на отпадъци от опаковки, генерирани на територията на общината. През новия програмния период следва да се работи по увеличаване дела на оползотворените отпадъци от опаковки.

Във връзка с организиране на система за разделно събиране, транспортиране, временно съхраняване, сортиране и предаване за рециклиране и оползотворяване на отпадъци от обувки и текстил от домакинствата и търговските обекти е сключен договор с „Организация по оползотворяване на текстил и обувки“ АД. Общината предвижда поставянето на 8 контейнери за текстил на определени места.

Утайки от ПСОВ

На територията на община Карлово има една функционираща пречиствателна станция за отпадъчни води, която е предадена за експлоатация на ВиК оператор на 16.05.2016 г. Отговорността за оползотворяване на утайките е на регионалния ВиК оператор, но е препоръчително е да се анализира възможността и предприемат мерки в дългосрочен план да се оползотворяват утайките, а депонирането да се минимизира по изключение.

2.3. Инфраструктура за управление на отпадъците

Инфраструктура за битовите отпадъци

Община Карлово осигурява необходимите съдове за съхранение и техника за транспортиране на смесените битови отпадъци чрез възлагане на тези услуги по реда на ЗОП.

Общината ще осигури съдове и техника за организиране на разделно събиране на отпадъци от опаковки чрез сключване на договор с организация по оползотворяване „ЕКОПАК БЪЛГАРИЯ“ АД.

Общината няма осигурени съдове за разделно събиране на биоразградими и хранителни отпадъци, както и не е реализирано на домашно компостиране. Препоръчително след осигуряване на инсталация за третиране на този вид отпадък да бъде въведена на система за разделно събиране на биоотпадъци. Това ще доведе до изпълнение на заложените цели намаляване на количеството на депониране на биоразградимите отпадъци.

Във връзка с предстоящото изчерпване капацитета на съществуващите клетки 4 и 5 на Регионалното депо, чиято експлоатация се очаква да бъде преустановена в срок до 4 години, община Карлово има инвестиционно намерение за свързано с надграждане на клетки 1, 2, 3, 4 и 5 както и обособяване на клетка 6. В момента е в ход процедура по реда на гл. Шеста от *Закон за опазване на околната среда*.

Общините от РСУО Карлово имат въведено предварително третиране на битовите отпадъци, но с цел намаляване на количествата отпадъци, които се обезвреждат чрез депониране на съществуващото депо, се предвижда изграждане на нов център за третиране на смесен отпадък (сепариране, отделяне и стабилизиране на подситова фракция, RDF - фракция, отделяне на рециклируеми отпадъци - хартия, стъкло, пластмаса, метали).

Общината е осигурила площадка за препарати за растителна защита с изтекъл срок на годност, които се съхраняват в Б-Б кубове. Общината е предприела действие по кандидатстване чрез различни финансови механизми при наличие на проекти за унищожаване на препарати за растителна защита с изтекъл срок на годност.

За разделно събрани отпадъци от домакинствата, в т.ч. едрогабаритни отпадъци, опасни отпадъци от бита, електронно оборудване, луменисцентни лампи е сключен договор с „Донарекс“ ЕООД.

Определена е площадка за предаване на излезли от употреба гуми на територията на гр. Карлово – „Център за гуми“, м. „Нови лоза“, гр. Карлово, стопанисвано от „Палада НМК“ ЕООД.

На територията на община Карлово действат фирми, лицензирани да събират излезли от употреба МПС, автомобилни гуми, акумулатори и отработени масла, но в общината не постъпва информация за количествата предадени за рециклиране отпадъци.

През 2020г. е започнало изграждането на Компостираща инсталация за разделно събрани зелени и/или биоразградими отпадъци за нуждите на Община Карлово. Проектът се финансира по Оперативна програма „Околна среда“ 2013-2020. Предвижда инсталацията за открито компостиране да е с капацитет 6500 т/г. . Предвидено е закупуването на оборудване – 209 броя „кафяви“ контейнери с вместимост 11 00 л и специализиран автомобил за събиране и извозване на зеления отпадък от домакинствата, три броя камиони за събиране на зелената маса, както и два броя мобилни шредери за раздробяване на дървесната фракция, един челен товарач и една ситова машина.

Инфраструктура за отпадъци от строителство и разрушаване

За да се подобри управлението на този поток отпадъци се предвижда изграждане на площадка за третиране на неопасни строителни отпадъци ще се осъществява третиране на неопасни строителни отпадъци, като от общата маса на отпадъците ще се извлича голяма част от тях, подлежаща на рециклиране и последващо използване, в

поземлен имот с идентификатор 36498.37.370 в местност „Стара река“ по кадастралната карта и кадастралните регистри /КККР/ на гр. Карлово, обл. Пловдив

Площадката ще бъде оборудвана с мобилна инсталация за трошене и пресяване с капацитет 10 000 т. Инсталацията ще троши и пресява бетон, тухли, керемиди, плочки и фаянсови изделия, асфалтови смеси, смесени отпадъци от строителството, но също така ще бъде обезпечена с магнитоуловител за улавяне и отделяне на метални отпадъци преди пресяването. Ще бъдат обособени няколко зони – приемна, зона за сортиране, зони за временно съхранение на различни фракции от трошачно-пресевната инсталация, зони за временно съхранение на разделно събрани отпадъци. За ограничаване прахоотделянето ще се инсталира система за оросяване в прахоотделящите зони.

Инфраструктура за третиране на утайки от ПСОВ

Проучват се възможности за намаляване обема на генерираните утайки от ПСОВ, напр. модернизация и закупуване на нови съоръжения – центруфуги, филтър преси и др. По-този начин ще се повиши ополотворяемостта на утайките и ще бъде преустановено тяхното депониране.

2.4. Съществуващи схеми за събиране, транспортиране и третиране на отпадъците

Организирана е система за събиране и транспортиране на смесените битови отпадъци, която обхваща 100% от територията на община Карлово.

Въведени са схеми за разделно събиране на по-голямата част от потоци битови отпадъци.

Общината е осигурила услуги за разделно събиране на опасни отпадъци от домакинствата, масово разпространени отпадъци ИУЕЕО, ИУГ, текстилни отпадъци, отпадъци от опаковки), площадки за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата, включително едрогабаритни отпадъци.

Община Карлово осъществява с договор предварително третиране на смесени битови отпадъци в инсталация за сепариране .

Общината все още не е въвела напълно схеми за разделно събиране и оползотворяване на биоотпадъците.

Община Карлово има създадена организация за събиране, на строителни отпадъци от ремонтна дейност, образувани от домакинствата, но пълната реализация на оползотворяването им ще се осъществи след въвеждането в експлоатация на площадка за третиране на неопасни строителни отпадъци.

2.5. Замърсени в миналото площадки за обезвреждане на отпадъците и обществени мерки за тяхното възстановяване

На територията на Общината са закрити и рекултивирани старите сметища във всички населени места. Закриването е осъществено по предварително изготвен и одобрен от контролните органи график по метод „in situ“ т.е. запръстяване на замърсените терени.

Към момента в Общината липсват други замърсявания, за които да не са взети мерки по възстановяване на терените.

2.6. Финансиране на управлението на отпадъците

При определяне на такса битови отпадъци не се прилага изцяло принципът „замърсителят плаща“. Община Карлово ще предприеме действия с цел по-справедливо заплащане на услугите от страна на всички групи генератори на отпадъци в зависимост от въведените на национално ниво методики за определяне на такса битови отпадъци.

Събираемостта на приходите от такса битови отпадъци е задоволителна. Въпреки това приходите от такса битови отпадъци са значително по-ниски от средствата, които общината изразходва за управлението на отпадъците. Този факт показва, че общината следва да преразгледа политиката за определяне на такса битови отпадъци, така че да покрива разходите и да разширява и подобрява услугите, свързани с управление на отпадъците.

В структурата на разходите най-висок дял имат разходите за събиране и транспортиране на смесените битови отпадъци. Размерът на заплащаните отчисления по чл. 64 от ЗУО нараства значително през анализирания период, тъй като годишната норма на натрупване на отпадъци на човек от населението се увеличава. Общината трябва да предприеме мерки за предотвратяване на образуването на отпадъци и нарастване на количествата разделно събрани, рециклирани и оползотворени отпадъци, за да намали разходите за отчисления за депониране.

2.7. Административен капацитет за управлението на отпадъците

Възложените с нормативната уредба правомощия и задължения на кмета на общината са обезпечени чрез функциите на административните звена в общинската администрация.

Изпълнението на всички възложени функции е на много добро ниво. Общината има капацитет за разработване и изпълнение на нормативни и планови документи и големи инфраструктурни проекти, за осигуряване на услуги за отпадъците.

Квалификацията на служителите с функции за управление на отпадъците е на добро ниво. Броят им е достатъчен за изпълнение в пълен обхват на възложените функции.

Необходимо е засилване на контролната дейност по отношение нерегламентирано изхвърляне на отпадъци, използването по предназначение на съдовете за различните потоци отпадъци и санкциониране на нарушителите, като се търси съдействие от органите на МВР.

2.8. Информирание на обществеността по въпросите на управление на отпадъците

Информационно обслужване на населението относно опазване на околната среда, организиране на еко инициативи и други се осъществява ежегодно чрез обяви и съобщения в общински вестник, на интернет адреса на Общината, на информационни

табла и търговски обекти.

Община Карлово поддържа на интернет страницата си секция „Околна среда“, в която публикува разнообразна информация относно различни потоци отпадъци и тяхното управление.

Необходимо е общината да съчетае информационната дейност с провеждане на целенасочени разяснителни кампании и предоставяне на подходящи стимули за специфични целеви групи, с цел изграждане на екологосъобразни навици и поведение сред населението за предотвратяване, намаляване и разделно събиране на отпадъците.

2.9. Прогнози

Прогнозата за образуваните битови отпадъци в община Карлово за периода 2023-2028 г. е изготвена въз основа на два компонента:

- Демографска прогноза за периода 2021-2028 г.
- Норма на натрупване на отпадъци на 1 жител и прогноза за нарастването ѝ.

За периода 2016 г. – 2020 г. нормата на натрупване на смесените битови отпадъци и разделно събраните отпадъци се характеризира с ръст. За целите на прогнозата се прави допускането, че тя ще се стабилизира в резултат от мерките за предотвратяване образуването на отпадъци, които община Карлово следва да предприеме във връзка с изпълнението на програмата за управление на отпадъците. Подробните прогнози са представени в Приложение към ПУО.

Прогнози относно постигане на целите за рециклиране на битовите отпадъци, съгласно чл.31, ал.1, т.3 и т.4 от ЗУО Изготвените прогнози показват, че община Карлово следва да изпълни заложените цели за рециклиране на битовите отпадъци, като предприеме действия за увеличаване делът на разделно събраните отпадъци от общия поток смесени битови отпадъци.

Прогнози относно постигане на целите за намаляване на количествата битовите отпадъци на депата съгласно чл.31, ал.1, т.6 от ЗУО

Изготвената прогноза показва, че община Карлово следва да постигне заложените цели за отклоняване на битови биоразградими отпадъци от депата като предприеме действия по изграждане на инсталацията за компостиране на зелени и хранителните отпадъци и събиране на строителните отпадъци от домашни ремонти и предаването им за третирането на специализирани площадки за отпадъци.

ЧАСТ III. АНАЛИЗ НА СИЛНИТЕ И СЛАБИТЕ СТРАНИ, ВЪЗМОЖНОСТИТЕ И ЗАПЛАХИТЕ / SWOT-АНАЛИЗ/

SWOT анализът е инструмент в планирането, който изхожда от идеята за разделянето на обекта на стратегическия анализ от средата, в която той функционира.

Обектът на стратегически анализ се разглежда откъм неговите “силни страни” и “слаби страни”. Средата, в която функционира обектът на стратегически анализ, се диференцира на “възможности” и “заплахи”.

– Силните страни (Strengths) са достижения, ресурс, умение или друго преимущество, което притежава секторът. Силната страна е отличителна компетенция, която дава сравнително предимство.

– Слабите страни (Weaknesses) представляват ограниченията или недостигът на ресурси, умения и способности, които възпрепятстват развитието на сектора.

– Възможностите (Opportunities) представляват най-благоприятните елементи на външната среда. Това са благоприятни външни фактори, от които секторът се възползва или би могъл да се възползва.

– Заплахите (Threats) са най-неблагоприятните сегменти на външната среда. Те поставят най-големи бариери пред настоящото или бъдещото (желаното) състояние.

Въз основа на направените констатации и изводи от анализа на текущото състояние при управлението на отпадъците в община Карлово беше направен SWOT анализ с цел да се отграничат силните страни и възможностите, свързани с управлението на отпадъците в общината, и да се планират цели и мерки за преодоляване на слабите страни и превръщане на заплахите във възможности. Направеният SWOT анализ на управлението на отпадъците в община Карлово показва посочените по-долу резултати.

Силни страни	Слаби страни
Разработени са стратегически и нормативни документи, които се фокусират върху действия с цел решаване на съществуващите проблеми. Общината е осигурила и предвижда надграждането на модерна инфраструктура за предварително третиране и обезвреждане на различни отпадъчни отпадъци. Изградени са предпоставки за участието на обществеността в управлението на отпадъците – публични обсъждания, предоставяне на подробна информация и др.	Нивото на депониране на отпадъците е високо. Липсва инфраструктура за разделно събиране и оползотворяване на битовите биоотпадъци. Недостатъчна ангажираност на жителите за спазване на изискванията за регламентирано изхвърляне на отпадъци. Не се прилагат целенасочени мерки и стимули, които да допринесат за предотвратяване образуването на отпадъци. Отрицателен баланс между приходите и разходите за управление на отпадъците. Липсва мониторингова система, която да отчита удовлетвореността на обществеността от услугите по управление на отпадъците.
Възможности	Заплахи
Използване на финансовите инструменти на ЕС за решаване на проблемите, свързани с ефективното управление на отпадъците. Промяна на обществените нагласи в полза на екологосъобразно и ефективно управление на отпадъците. Нови ефективни технологии, позволяващи рециклиране и оползотворяване на отпадъците. Механизми за включване на	Повишаване на такса битови отпадъци за населението, съобразно промени в законодателството на ЕС. Намаляваща държавна подкрепа към местната власт за изпълнение на законовите задължения в сферата на управление на отпадъците. Налагане на санкции на местната власт при неспазване изискванията на нормативната уредба в сферата на управление на отпадъците.

обществеността при вземане на решения, свързани с управление на отпадъците - публични обсъждания, информация чрез медии и интернет	Невъзможност на нискодоходните групи от населението да отделят допълнителни средства за услуги и дейности, свързани с управлението на отпадъците. Увеличаващи се разходи за дейностите за сметосъбиране и депониране на отпадъците.
--	--

IV. ЦЕЛИ НА ОПУО 2021-2028 Г. И ПОДПРОГРАМИ ЗА ТЯХНОТО ПОСТИГАНЕ

4.1. Цели на Програмата

За определяне на стратегическите цели на Програмата за управление на отпадъците за периода до 2028 г. на община Карлово е необходимо да бъдат взети предвид:

- целите на националната политика за управление на отпадъците и ефективно използване на ресурсите, респ. предвижданията на Националния план за управление на отпадъците 2021-2028 г.,
- направените изводи и препоръки от извършените анализи на текущото състояние на управлението на отпадъците на територията на община Карлово;
- SWOT анализът на управление на отпадъците.

Целите на националната политика за управление на отпадъците и ефективното използване на ресурсите са посочени в националните нормативни и програмни документи за отпадъците. ЗУО и наредбите по прилагането му поставят конкретни количествени цели, които общините следва да изпълнят поетапно до 2035 г. както следва:

- най-късно до 31 декември 2025 г. подготовката за повторна употреба и рециклирането на битови отпадъци най-малко до 55 на сто от общото тегло на тези отпадъци, а именно:
 - 31 декември 2021 г. – 51 на сто;
 - 31 декември 2022 г. – 52 на сто;
 - 31 декември 2023 г. – 53 на сто;
 - 31 декември 2024 г. – 54 на сто;
 - 31 декември 2025 г. – 55 на сто
- най-късно до 31 декември 2030 г. подготовката за повторна употреба и рециклирането на битови отпадъци най-малко до 60 на сто от общото тегло на тези отпадъци;
- най-късно до 31 декември 2035 г. подготовката за повторна употреба и рециклирането на битови отпадъци най-малко до 65 на сто от общото тегло на тези отпадъци;
- най-късно до 31 декември 2035 г. количеството на депонираните битови отпадъци да е намалено до 10 на сто или по-малко от общото количество образувани битови отпадъци (по тегло), а именно:

- до 31 декември 2025 г. – най-малко до 50 на сто от общото им тегло;
- до 31 декември 2030 г. – най-малко до 30 на сто от общото им тегло.

Целите се изпълняват от общините в РСУО, в съответствие с решението, взето от Общото събрание на съответната регионална система.

Системите за третиране на строителни отпадъци осигуряват най-късно до 1 януари 2020 г. подготовка за повторната им употреба, рециклиране и друго оползотворяване на материали от неопасни строителни отпадъци, включително при насипни дейности, чрез заместване на други материали с отпадъци в количество не по-малко от 70 на сто от общото им тегло, от което се изключват материали в естествено състояние, определени с код 17 05 04 от списъка на отпадъците съгласно Решение 2000/532/ЕО.

В съответствие с европейските практики и политика, с оглед стимулиране и ускоряване на процесите на рециклиране и оползотворяване на отпадъците държавата въведе икономически инструменти. Такъв инструмент са паричните отчисления за депониране на отпадъците, въведени чрез ЗУО, които стимулират общините да прилагат по-високите нива в йерархията за управление на отпадъците.

Размерът на отчисленията е нормативно определен както следва:

- за депата, които отговарят на нормативните изисквания за 2022 г. и всяка следваща година - 95 лв./т

- за депата, които не отговарят на нормативните изисквания, отчисленията се заплащат в двоен размер, освен ако не отговарят на едно от двете условия, посочени в § 4 от допълнителните разпоредби на Наредбата за разделно събиране на биоотпадъците.

Освобождаването от отчисленията за депониране представлява много съществен стимул за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на битовите отпадъци от общините и по-конкретно:

- При изпълнение на целите за отпадъците от хартия, метал, пластмаса и стъкло, общините се освобождават от заплащане на 50% от финансовите отчисления за депониране на отпадъци.
- При изпълнение на целите за биоразградимите и за биоотпадъците, общините се освобождават от заплащане на 50% от отчисленията за депониране на отпадъци.
- Ако общините изпълнят двата вида цели, те се освобождават на 100% от заплащане на отчисленията за депониране.
- При неизпълнение на изискванията за осигуряване от общините на площадки за предаване на разделно събрани отпадъци за населени места над 10 000 ж. до средата на 2014 г. отчисленията за депониране се увеличават с 15%.

За депониране на строителни отпадъци се заплащат отчисления в същите размери както, посочените по-горе за битови отпадъци.

Общинската програма се разработва в съответствие със структурата, целите и предвижданията на Националния план за управление на отпадъците (НПУО), съобразена е с Европейската стратегия за устойчиво развитие и подхода „нулеви „отпадъци“ и включва следните **стратегически цели**:

Стратегическа цел 1: Намаляване на вредното въздействие на отпадъците, чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им използване;

Стратегическа цел 2: Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци;

Стратегическа цел 3: Намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци и други;

За всяка от стратегическите цели са разработени оперативни цели, които са пряко съотнесими към съответната стратегическа цел, т.е. допринасят за нейното постигане. За разлика от стратегическите цели, оперативните могат да бъдат краткосрочни и средносрочни. Изборът на конкретни мерки и тяхната комбинация във времето представляват различни алтернативи за достигане на набелязаните цел.

Общинската програма за управление на отпадъците на Община Карлово, включва следните оперативни цели и подпрограми за достигане на всяка от стратегическите цели:

ОЦ 1: Предотвратяване и намаляване на образуването на отпадъци;

ОЦ2: Подобряване на организацията по разделяне, временно съхранение, събиране, транспортиране, рециклиране и оползотворяване на отпадъците;

ОЦ 3: Предотвратяване и намаляване на риска от замърсявания с отпадъци;

Ключовите резултати, които се очакват от изпълнението на подпрограмата и ще спомогнат за достигането на съответната стратегическа цел на програмата за управление на отпадъците; наличието на други дейности и мерки, включени в други подпрограми на общинската програма за управление на отпадъците, които допълват и подпомагат изпълнението на оперативната цел на подпрограмата.

Подпрограмите съдържат както инвестиционни мерки, така и неинвестиционни мерки.

Инвестиционните мерки включват основно изграждането на инфраструктура в т.ч.: инсталации за предварително третиране на битови отпадъци с цел оползотворяване на битовите отпадъци и предотвратяване на емисиите на парникови газове; инсталации за компостиране/анаеробно разграждане; закупуване и инсталиране на компостери за домашно компостиране; закупуване на съдове и транспортни средства за разделно събиране и транспортиране на биоотпадъци и др. Инвестиционните проекти и възможностите на финансиране на определените стратегически цели в програмата и мерките в плана за действие са представени в тази глава. За изготвяне на Инвестиционната програма се вземат в предвид възможностите на общината за финансиране на дейностите по управление на отпадъците. Финансирането на дейностите по събиране, транспортиране и депониране на битовите отпадъци, почистване на обществени места, почистване на замърсени с отпадъци терени се поема от общинския бюджет чрез приходите от такса „битови отпадъци”.

Осигуряването на финансови средства за големи инвестиционни проекти в областта на управлението на отпадъците ще се търсят чрез външно финансиране от структурните и кохезионни фондове на ЕС, чрез Оперативните програми или други финансиращи организации. Инвестиции, свързани с проекти, като например за въвеждане на фамилно компостиране и други малки проекти с образователна цел биха могли да се финансират от ПУДООС. През плановия период ще се търсят възможности за привличане на инвестиции от частния сектор под формата на Публично-частно партньорство по отношение изграждане на инфраструктура за събиране и

оползотворяване на строителни и биоразградими отпадъци, както и за изграждане на инсталации за сепариране. Инвестициите, които попадат в меката част на програмата, за разпространение на информационни материали, провеждане на кампании, обучения или инструктиране на притежателите на отпадъци се финансират от общинския бюджет или могат да бъдат финансирани от организациите по оползотворяване на отпадъците и други външни донори от частният сектор. Някои от дейностите в плана за действие не изискват наличен финансов ресурс, като въвеждане на нормативни изисквания чрез изменения и допълнения на местната нормативна уредба, което ще се осъществи чрез наличния административен капацитет.

Неинвестиционните мерки включват дейности в т.ч.: нормативни промени; назначаване на служители; обучение на служители; подготовка на проекти; разработване на методики, инструкции и др. административни актове; изпълнение на контролни дейности; провеждане на информационни кампании; разработване и внедряване на информационни системи и др.

4.2. План за действие с подпрограми с мерки за постигането им

За да се изпълнят оперативните цели и да се достигнат стратегическите цели на общинската програма за управление на отпадъците, трябва да се изпълни определен мерки за постигане на поставените цели в сферата на управление на отпадъците.

Целите, избраната алтернатива за тяхното постигане и подпрограмите са систематизирани по следния начин:

Стратегическа цел	Програма
Стратегическа цел 1: Намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им използване.	Програма за предотвратяване образуването на отпадъци с подпрограма за предотвратяване на образуването на хранителни отпадъци
Стратегическа цел 2: Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци.	Програма за достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци.
	Програма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради
	Програма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на МРО с Подпрограма за управление на опаковките и отпадъците от опаковки
Стратегическа цел 3: Намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци	Програма за намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци.

4.2.1. Програма за предотвратяване образуването на отпадъци

Управлението на отпадъците трябва да се усъвършенства непрекъснато и да се превърне в устойчиво управление на материалите с цел да се опазва, съхранява и подобрява качеството на околната среда, да се опазва човешкото здраве, да се гарантира разумното и ефективно използване на природните ресурси, да се насърчават принципите на кръговата икономика.

Европейските стратегически документи от последните години променят философията и подхода към отпадъците, и по-конкретно предлагат преход от целенасочено управление на отпадъците като фактор, увреждащ околната среда, към политика на предотвратяване на тяхното образуване и ефективното им използване като ресурси. Този подход цели прекъсване на връзката между икономическия растеж и генерирането на отпадъци, вредящи на околната среда и създаващи риск за човешкото здраве.

Предотвратяването на отпадъци е най-ефикасният начин за подобряване на ресурсната ефективност и за намаляване на въздействието на отпадъците върху околната среда. Поради това е важно предприемането на подходящи мерки за предотвратяване образуването на отпадъци, наблюдаване и оценяване напредъка в прилагането на такива мерки.

Насърчаването на устойчивостта при производството и потреблението може да допринесе съществено за предотвратяването на образуването на отпадъци (ПОО). Следва да бъдат предприети мерки, за осведомяване потребителите за този принос и мерки за насърчаване на по-активно участие за подобряване на ресурсната ефективност. Тук се включват постоянни комуникационни и образователни инициативи за повишаване на осведомеността по въпросите на предотвратяването на образуването на отпадъци и нерегламентираното изхвърляне на отпадъци.

Необходимо е да има доброволни и самоограничителни мерки от страна на всички участници в обществения живот, като тези мерки трябва да се разясняват, да се помага за тяхното създаване и провеждане, да се дават съвети на бизнеса и домакинствата.

Основни участници в разработването и реализацията на политиките по ПОО са:

Държава. Тя създава ефективни предпоставки и регулации за подпомагане на нормативни актове, например, различни данъци и/или такси, които стимулират производства или потребление с по-малко отпадъци. Държавата може също така да регламентира, чрез нормативен акт дори забрани за дадени продукти, ако това не противоречи на европейските норми, както и определянето на задължения, като например задължително обратно изкупуване, ограничения в разпространението, регламентиране на транспортирането, складирането и третирането на отпадъците и др. Освен това по силата на чл. 49 и чл. 50 от ЗУО държавата е длъжна да прилага мерки за планиране като изготвя и план за управление на отпадъците, както и програма за предотвратяване на образуването на отпадъци. Въвеждането на разрешителни и регистрационни режими също е задължение на държавата, регламентирано в ЗУО.

Общини. Общините са отговорни за събирането на отпадъците на тяхната територия, като извършват тази дейност самостоятелно или чрез регионални сдружения. В общинските програми и наредби за управление на отпадъците могат да се включат и съвсем конкретни мерки за ПО, като например ограничаване на ползването на прибори за еднократна употреба при обществени мероприятия.

Икономически и научни субекти, неправителствени организации. За предотвратяване на образуването на отпадъци икономическите субекти, подпомагани от научните среди, могат да разработят продукти и производствени процеси, които са екологосъобразни и бедни на отпадъци и да оптимизират съществуващи процеси и продукти. Предлагащите на пазара продукти трябва да бъдат с по-дълъг живот, да са лесни за поправка и да са произведени и търгувани без излишни опаковки. Тоест икономическите субекти, подпомагани от научни организации, могат да предприемат мерки, с които се отказват от производството на не екологосъобразни продукти.

Домакинства. Въпреки, че основните количества отпадъци не се генерират от домакинствата, респективно от крайните купувачи, мерките за предотвратяване на отпадъци са насочени в най-голямата си част към тях. Всеки потребител може да ограничи купуването на стоки, които водят до образуване на много отпадъци и по този начин да принуди производителите да спрат или поне да намалят производството на такива стоки.

Предотвратяването на образуването на отпадъци е задача на генераторите на отпадъци. Генераторите на отпадъци, решават чрез своите дейности дали ще произвеждат отпадъци или не. Предотвратяването на образуването на отпадъци се състои от следните елементи:

- Стриктно избягване на отпадъците;
- Намаляване на генерирането на отпадъци при източника;
- Насърчаване на повторната употреба;
- Рециклиране при източника.

Обичайно прилаганите мерки за ПОО условно могат да се разделят в две групи - такива, които влияят непосредствено на възникването на отпадъци, и такива, които не влияят непосредствено на възникването на отпадъци.

Мерки, които влияят непосредствено на възникването на отпадъци:

- повторна употреба: електроуреди; опаковки по видове; домакински и лични предмети и др.;
- забрана на определени вещества: продукти, за които е приложена забрана на определени вещества;
- разрешителни: за съоръжения, които съгласно разрешението целят количествено или качествено предотвратяване и намаляване на отпадъците;
- системи за управление по околна среда, целящи количествено или качествено предотвратяване или намаляване на отпадъците и чието постигане на целите се контролира (ISO 14000, EMAS).

Мерки, които не влияят непосредствено на възникването на отпадъци:

- образователни кампании;
- разяснителна информация, насоки и съвети за прилагане на инструменти за ПОО, основно чрез уеб-сайтове;
- обучителни програми за компетентните органи;
- еко-етикетиране.

Насърчителните мерки предоставят стимули и финансова и логистична подкрепа за промени в поведението, като например:

- подкрепа за доброволни споразумения;
- подкрепа за въвеждане на системи за управление на околната среда;
- инициативи за екологично потребление - за ограничаване на ненужната употреба на продукти (продукти за еднократна употреба, замяна на стари с нови модели продукти и т.н.) и по-ефективното използване на продуктите
- подкрепа за изследвания и проучвания;

Регулиращите мерки са насочени към прилагане на нормативни изисквания за генериране на отпадъци, разширяващи екологичните отговорности и включващи екологични критерии. Такива са например:

- зелени обществени поръчки;
- такси и стимули - като заплащане на мястото на изхвърляне, намалена такса за прилагашите домашно компостиране, намален размер на патентен данък и др.;
- въвеждането на електронна община;
- политика за разширена отговорност на производителя.

Изборът на мерки и нивото на детайлност на общинската програма за предотвратяване на образуване на отпадъци зависи от избрания подход от съответната община. Мерките могат да бъдат по-обща или да са много подробни, като включват и съвсем конкретни мерки за ПОО, като например домашно компостиране, ограничаване на ползването на прибори за еднократна употреба при обществени мероприятия и т.н.

Независимо от това какъв подход ще бъде избран, следва да се посочат и количествени или качествени индикатори за измерване на напредъка по тяхното изпълнение. Измерването на изпълнението на целите за предотвратяване образуването на отпадъци е трудна задача, тъй като на практика трябва да се измери нещо, което не съществува (в случая липса на отпадък). Не съществува единна методология и универсални индикатори нито на европейско, нито на национално равнище. Добра начална база за анализ са количествата генерирани отпадъци, рециклирани отпадъци, депонирани отпадъци на човек на година. Трябва да се има предвид обаче, че намаляване на количествата отпадъци може да се дължи и на други фактори (напр. намаляване на броя население, промени в БВП и др.) и в този смисъл не може да се обвърже само с мерките за ПОО. Водещият принцип в този случай е да се изберат такива мерки за ПОО, които изглеждат най-обещаващи за предотвратяване на вредното въздействие на отпадъците върху човека и околната среда. Използването на бенчмаркинг също е полезно за установяване на базови и целеви стойности, позволявайки да се оцени изпълнението в сравнение с еталони, постигнати в резултат на прилагане на добри практики. Друг

подход е да се измерват количествено дейностите, прилагани за ПОО – например брой проведени кампании, брой обучени служители и т.н.

Плана за действие към подпрограмата за предотвратяване образуването на отпадъци, включва набелязаните по-горе мерки и действия, които Общината следва да предприеме. В плана са посочени видовете дейности, поставен е срок за изпълнението им, приблизителните финансови средства необходими за постигането на конкретните мерки, отговорните лица и/или институции за това, както и възможните източници на финансиране на дейностите.

4.2.2. Програма за предотвратяване образуването на хранителни отпадъци

Законът за управление на отпадъците не включва определение за „хранителни отпадъци“, а хранителните отпадъци са включени в определението за „биоотпадъци“. Съгласно това определение хранителните отпадъци обхващат: „хранителни и кухненски отпадъци от домакинствата, ресторантите, заведенията за обществено хранене и търговските обекти, както и подобни отпадъци от предприятията на хранителновкусовата промишленост.“

Директива ЕС 2018/851 дава следното определение: „хранителни отпадъци“ са всички храни, които са се превърнали в отпадъци“ и препраща към определението за „храни“ в член 2 от Регламент (ЕО) № 178/2002 на Европейския парламент и на Съвета: „По смисъла на настоящия регламент „храни“ (или „хранителни продукти“) означава всяко вещество или продукт, независимо дали е преработен или не, частично преработен или непреработен, който е предназначен за или основателно се очаква да бъде приеман от хора. Понятието „храни“ включва напитки, дъвки и всякакви вещества, включително вода, които са умишлено вложени в храните по време на тяхното производство, приготвяне или обработка. То включва водата след точката на съответствие, съгласно определението в член 6 от Директива 98/83/ЕО и без да се засягат изискванията на Директиви 80/778/ЕИО и 98/83/ЕО.

Понятието „храни“ не включва: фуражи; живи животни, освен ако не са подготвени за пускане на пазара за консумация от човека; растения преди прибиране на реколтата; медицински продукти по смисъла на Директиви 65/65/ЕИО (21) и 92/73/ЕИО (22) на Съвета; козметични средства по смисъла на Директива 76/768/ЕИО на Съвета (23); тютюн и тютюневи изделия по смисъла на Директива 89/622/ЕИО на Съвета (24); наркотични или психотропни вещества по смисъла на Единната конвенция на Обединените нации за наркотичните вещества от 1961 г. и Конвенцията на Обединените нации за психотропните вещества от 1971 г.; остатъчни вещества и замърсители.“

За предотвратяване на хранителните отпадъци държавите членки следва да предвидят стимули за събиране на непродадените хранителни продукти на всички етапи от веригата на доставка на храни, както и за тяхното безопасно преразпределяне, включително на благотворителни организации. С цел намаляване на хранителните отпадъци от особено значение е да се повиши информираността на потребителите относно значението на датата на трайност („годно до“ и „най-добър до“). Политиката на Р България по отношение на хранителните отпадъци е отразена в следните стратегически и нормативни документи:

- □ Национален план за управление на отпадъците 2021-2028 г.
- □ Национален стратегически план за поетапно намаляване на количествата на биоразградимите отпадъци, предназначени за депониране 2010-2020 г.
- □ Закон за храните.

Домакинствата са основният източник на образуване на хранителни отпадъци и в страната и в ЕС, следвани от сектора на преработка и производство на храни.

Ето защо намаляването на количествата хранителни отпадъци е необходимо по всички източници на образуване и най-вече хранителните отпадъци с битов характер и от преработка и производство на храни. В Подпрограмата за предотвратяване образуването на хранителните отпадъци са предвидени основно меки мерки. В преобладаващата си част те имат информационнообразователен и административно-регулаторен характер. Мерките са насочени към различни целеви групи, в т.ч. общински звена, публични институции и домакинства. Изпълнението на мерките ще допринесе за:

- подобряване на качеството на информацията и проследяването по отношение на количествата образувани, повторно използвани, рециклирани и оползотворени хранителни отпадъци;
- повишаване на осведомеността на обществото за проблема със загуба и разхищението на храни;
- повишаване на информираността по отношение предотвратяване образуването на хранителни отпадъци;
- стимулиране на даряването на храни

4.2.3. Подпрограма за достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци

Количествени цели за рециклиране и оползотворяване, засягащи определени приоритетни потоци отпадъци е практическа мярка за налагане на рециклирането/оползотворяването. Въвеждането на разделно събиране, при източника на генериране на отпадъци, ще доведе до увеличаване количествата на събираните фракции. Прилагането на схеми за разделно събиране от една страна ще бъде организирано на база на принципа „отговорност на производителите”, като задължение на производителите и вносителите на стоки, след крайната употреба, на които се образуват масово разпространени отпадъци, и плащащи продуктови такси на фирми по оползотворяване.

От друга страна общините имат задължението да организират системи за разделно събиране на следните групи отпадъци:

- отпадъци от опаковки и други битови отпадъци, подходящи за рециклиране (отпадъци от хартии и картони, пластмаси, метали и др.);
- неизползвани дрехи, текстил и обувки;
- отпадъци от офиси, административни сгради и учреждения;

- биоразградими отпадъци от домакинствата, заведенията за обществено хранене и от поддръжка на обществени зелени площи;
- едрогабаритни отпадъци;
- отпадъци от строителство и разрушаване на сгради;
- негодни за употреба автомобилни гуми;
- излезли от употреба моторни превозни средства;
- масово разпространени опасни отпадъци, като отработени масла и отпадъчни нефтопродукти, негодни за употреба батерии и акумулатори, луминесцентни лампи и др.

Увеличаването на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци води до минимизиране на количествата на рециклируемите отпадъци в общия поток на отпадъците, постъпващи на депо. Но целите по чл. 31, ал. 1, т. 1 от ЗУО, определени в НПУО 2014-2020 г. се оказаха амбициозни и малко общини успяха да ги изпълнят в рамките на програмния период. Новата европейска цел за пластмасовите отпадъци е минимум 50% от количеството на отпадъчните пластмасови опаковки да се рециклира до 2025 г. Общите количества на отпадъците от хартия, картон, метал, пластмаса и стъкло и съответните цели за рециклиране са изчислени поотделно за всеки регион за управление на отпадъците и общо за страната.

Изпълнението на целите за рециклиране ще бъде осъществено чрез:

- Количества отпадъци, събрани от системите за разделно събиране с контейнери, поставени от организациите за оползотворяване на отпадъци от опаковки и общините;
- Количества разделно събрани отпадъци от пунктове за вторични суровини и търговски обекти;
- Отпадъци, отделени в регионалната инсталация за сепариране на смесени битови отпадъци.

Съобразно нормативната уредба всяка община може да достигне целта самостоятелно или заедно с други общини, в зависимост от решението на Общото събрание на съответното РСУО и наличната инфраструктура за третиране на отпадъците в общината и региона.

Системите за разделно събиране и рециклиране на отпадъците от опаковки от хартия и картон, метали, пластмаса и стъкло, НУБА и ИУЕЕО, които се осъществяват и финансират основно от организациите по оползотворяване, чрез схемите за „разширена отговорност на производителя” се отчитат и допринасят в голяма степен за постигане от общините на целите за рециклиране на битовите отпадъци.

Община Карлово ще предприеме допълнителни действия в следните направления:

- Реорганизация на системата за разделно събиране на отпадъци от опаковки и редовно спазване графика за извозването им при строг контрол на разделно събрания отпадъци;

- Изискване за предоставяне на информация за количествата разделно събрани и предадени за рециклиране битови отпадъци от всички юридически лица на територията на общината;
- Осъществяване на контрол за изпълнение на изискванията за разделно събиране и предаване на рециклируеми битови отпадъци;
- Въвеждане на стимули за гражданите и юридическите лица за активно участие в организиранията от общината системи за разделно събиране на отпадъците.
- Осъществяване на информационни кампании за ползите от разделното събиране на отпадъци;
- Обучителни програми за поддържане и подобряване капацитета на администрацията и контролиращите служители на общината;
- Общи събрания на РСУО, обвързани с вземане на решения за подхода за изпълнение на целите на общините в РСУО и решения по други въпроси.

4.2.4. Подпрограма за разделно събиране и достигане на целите за оползотворяване на битови биоразградими и биоотпадъци

Съгласно §1, т.3 от ДР на ЗУО „Биоразградими отпадъци“ са всички отпадъци, които имат способността да се разграждат анаеробно или аеробно, като хранителни и растителни отпадъци, хартия, картон и други.

„Биоотпадъците“ са част от биоразградимите битови отпадъци и по-конкретно отпадъците от парковете и градините, хранителни и кухненски отпадъци от домакинствата, ресторантите, заведенията за обществено хранене и търговските обекти, както и подобни отпадъци от предприятията на хранително - вкусовата промишленост.

По-голямата част от битовите отпадъци от домакинствата и други организации са биоразградими отпадъци. Ето защо в българското законодателство са въведени конкретни количествени цели за разделно събиране, рециклиране и оползотворяване на битови биоотпадъци, както и цели за отклоняване на битови биоразградими отпадъци от депата.

Съгласно §1, т.2 от ДР на ЗУО „Биоотпадъци“ са биоразградими отпадъци от парковете и градините, хранителни и кухненски отпадъци от домакинствата, ресторантите, заведенията за обществено хранене и търговските обекти, както и подобни отпадъци от предприятията на хранително-вкусовата промишленост.

Съгласно Наредбата за разделно събиране на биоотпадъци и третиране на биоразградимите отпадъци, Приета с ПМС № 20 от 25.01.2017 г., Обн. ДВ. бр.11 от 31 Януари 2017 г. кметовете на общини във всеки от регионите за управление на отпадъци по чл. 49, ал.9 от ЗУО следва да постигат определени регионални цели за разделно събиране и оползотворяване на битови биоотпадъци. Изпълнението на целите за разделно събиране и оползотворяване на битови биоотпадъци се осигурява чрез прилагане на домашно компостиране и разделно събиране.

Системата за разделно събиране на битови биоотпадъци ще бъде въведена и съобразена с изграждането на съответните инсталации за третиране на този вид отпадък. От системата за разделно събиране ще бъдат изключени домакинствата, които осъществяват домашно компостиране

Инвестиции са свързани главно с изграждане на инсталация за компостиране на зелени отпадъци в общината; закупуване и предоставяне на домакинствата на компостери за домашно компостиране; закупуване на съдове за разделно събиране на биоотпадъци и транспортни средства за превоз на разделно събрани биоотпадъци. Но също така и с осъществяване на информационните кампании за насърчаване на населението да събира разделно отпадъците и за активно предоставяне на информация за битовите отпадъци и с подобряване на оползотворяването и на рециклирането на битовите отпадъци от хартия и картон, включително и опаковки от същия материал, тъй като те са едновременно и биоразградими отпадъци.

Реализацията на мерките от настоящата подпрограма гарантира поетапното намаляване на количествата депонирани биоразградими отпадъци и за насърчаване на разделното събиране на биоотпадъците с цел компостиране, както и за третиране на биоотпадъците по начин, който осигурява висока степен на защита на околната среда.

4.2.5. Подпрограма за управление на опаковките и отпадъците от опаковки

Всички МРО, с изключение на отпадъците от опаковки, се образуват в резултат на употребата на самия продукт, пуснат на пазара, който след употребата се превръща в отпадък. Отпадъците от опаковки са резултатът от употребата на продукти, които са опаковани и именно опаковките, а не самите продукти са предмет на изискванията за рециклиране и оползотворяване. В допълнение при опаковките става въпрос за изключително широк диапазон от опаковани продукти – десетки хиляди вида, от които се генерират отпадъците от опаковки, което допълнително усложнява организирането на системите за разделното им събиране.

В случай че нямат сключен договор с организация за оползотворяване на отпадъци от опаковки, общините са длъжни да разработват и изпълняват сами програми за разделно събиране на отпадъци от опаковки и да предоставят ежегодно информация на МОСВ в тази връзка. За разлика от останалите МРО, в управлението на отпадъците от опаковки общините имат значително по-активно участие и задължения като една от основните заинтересовани страни, което изисква много по-добра координация между всички участници в процеса на управление на отпадъците от опаковки.

С приемането на Наредбата за опаковките и отпадъците от опаковки и последващите изменения и допълнения в националното законодателство се регламентира цялостната схема за управление на този поток отпадъци, която непрекъснато се разширява и подобрява ефективността си в годините.

На територията на страната работят няколко организации за оползотворяване на отпадъците от опаковки, които имат ангажимента да изпълняват целите за рециклиране и оползотворяване на отпадъците от опаковки от името на лицата, които пускат на пазара опаковани стоки. Системата е с широко покритие на територията на цялата страна. Община Карлово ще сключи договор с „Екопак България“ АД за организиране на системата за разделно събиране на отпадъци от опаковки.

Като се вземат предвид тенденциите в страната по отношение на опаковките и отпадъците от опаковки, европейските политики относно кръговата икономика и ефективното използване на ресурсите, както и новоприетото европейско законодателство в разглежданата област е целесъобразно достиженията на създадената система за разделно събиране на отпадъците от опаковки, не само да се запазят, но и да се надграждат и развиват в следващите години.

Необходимо е провеждането на много по-целенасочени мерки за предотвратяване образуването на отпадъци от опаковки и повторно използване на опаковки, както и засилен контрол от страна на общините за спазване на изискванията от търговски обекти, производствени, стопански и административни сгради да събират разделно отпадъците си от опаковки и да ги предават на оторизирани за целта лица за последващо рециклиране и оползотворяване.

4.2.6. Подпрограма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради

Отпадъците от строителството и разрушаването във висока степен подлежат на рециклиране и повторна употреба, с което могат да се превърнат в ресурс. Това е основен подход в устойчивото управление на отпадъците, наложен от активната политика на ЕС в това направление.

С Наредбата за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали (Обн. ДВ.. бр.98 от 8 Декември 2017 г., се определят някои допълнителни изисквания за управлението на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали в строителството. Съгласно сроковете, определени в ЗУО в тази наредба се регламентират конкретни цели за оползотворяване на определени видове строителни отпадъци и етапите за тяхното изпълнение.

В Наредбата за управление на отпадъците на територията на община Карлово са описани дейностите по управление на строителните отпадъци в общината. В законодателството е регламентирано, че разходите за управление на отпадъците от строителство и разрушаване, следва да се поемат от притежателите на отпадъците. В тази връзка доставянето на отпадъците до съоръженията за третиране и заплащането на цената за приемането им е задължение на съответния притежател.

С цел предотвратяване възникването на нерегламентирани сметища е необходимо изискване на договор за предаване на отпадъци веднага след одобрение на плана за управление на отпадъците при разрушаване на сгради и преди подписване на протокол за откриване на строителна линия и площадка. Осъществяване на

информационните кампании за насърчаване на населението и бизнеса да събира разделно отпадъците и за активно предоставяне на информация за отпадъците.

Инвестиционните мерки са свързани главно с изпълнението на съоръжения и инсталации за селективно разрушаване, подготовка, рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и за производство на рециклирани строителни материали. Необходимо е осигуряването на регламентирани места за временно съхраняване на строителните отпадъци, с осигурени възможности за тяхната преработка до фракции, използвани в строителството, благоустройството и комуналното стопанство на общината. Обособяването на такива площадки ще е принос и към ликвидиране на проблема с нерегламентираните сметища. За постигане на целите Община Карлово има инвестиционно намерение за изграждането на обект „Площадка за третиране на неопасни строителни отпадъци“ ще се осъществява третиране на неопасни строителни отпадъци, като от общата маса на отпадъците ще се извлича голяма част от тях, подлежаща на рециклиране и последващо използване.

4.2.5. Подпрограма за намаляване на количествата и на риска от депонираните отпадъци

Депонирането на отпадъците стои на най-ниското ниво в йерархията на управление на отпадъците, въведена с европейското и с националното законодателство.

В резултат на изпълнението на програмата за намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци, съгласно информация от проекта на НПУО 2021 – 2028 г., се очаква до 2040 г. количеството на депонираните битови отпадъци да се намали до 10% или по-малко от общото количество образувани битови отпадъци.

Основна част от усилията на национално и местно ниво за подобряване управлението на отпадъците са насочени към управление и предотвратяване на риска от депонираните отпадъци, което може да се постигне чрез няколко групи мерки:

- ползване на депа, отговарящи на екологичните нормативни изисквания, които минимизират рисковете за околната среда;
- чрез намаляване на количествата депонирани отпадъци посредством увеличава дела на рециклираните и оползотворени отпадъци;
- закриване и рекултивация на старите депа за отпадъци с преустановена експлоатация;
- последващи следексплоатационни грижи и мониторинг на закритите депа;
- предотвратяване на депонирането доколкото е възможно на опасни битови отпадъци чрез разделното им събиране и предаване за обезвреждане.

Събраните смесени битови отпадъци от територията на община Карлово се извозват в Регионално депо за неопасни отпадъци за общините Карлово и Хисаря, включващо: Клетка 1, Клетка 2, Клетка 3, Клетка 4 и клетка 5, с оператор Община Карлово. За експлоатацията на инсталацията за обезвреждане на неопасни отпадъци чрез депониране е издадено КР № 347-НО/2008г.

Дейностите по обезвреждане на отпадъците се извършват от „АЕР ЕКО“ ООД, гр. София, съгласно сключен договор № 172/17.09.2019 г. между дружеството и Община Карлово. В инсталацията постъпват несепарирани твърди отпадъци от Общините Карлово, Хисар, Сопот и Калояново както и от юридически лица на тяхната територия. Изпълнението на услугата е възложено по реда на ЗОП на „АЕР ЕКО“ ООД с договор с предмет: „Предоставяне на услуги на поддържане на чистотата, зимно почистване за нуждите на Община Карлово и поддръжка, експлоатация и мониторинг на регионално депо за твърди битови отпадъци на Община Карлово“- предварително третиране на смесени битови отпадъци, компостиране и обработка на растителните отпадъци

Инсталацията е с капацитет на депониране изразен в [t/24h] от 96,15 т. и общ капацитет 587 255 t/m³ [t].

Във връзка с предстоящото изчерпване капацитета на съществуващите клетки 4 и 5, чиято експлоатация се очаква да бъде преустановена в срок до 4 години, община Карлово има инвестиционно намерение за свързано с надграждане на клетки 1, 2, 3, 4 и 5 както и обособяване на клетка 6. В момента е в ход процедура по реда на гл. Шеста от *Закон за опазване на околната среда*.

С цел намаляване на количествата отпадъци, които се обезвреждат чрез депониране на съществуващото депо, се предвижда изграждане на нов център за третиране на смесен отпадък (сепариране, отделяне и стабилизиране на подситова фракция, RDF - фракция, отделяне на рециклируеми отпадъци - хартия, стъкло, пластмаса, метали). Сепариращата инсталация ще се финансира от ПУДОС, като е за осъвременяване и разширяване или за изграждане на нова със възможност за стабилизиране на РДФ отпадъците инсталацията е общинска и отдадена за стопанисване.

Финансирането и изпълнението на проекти за намаляване на депонираните отпадъци от утайки от ПСОВ ще се извършва в рамките на проектите за разработване и изпълнение на регионалните прединвестиционни проучвания, и съответно в програмата не са заложили такива мерки.

ЧАСТ VI. КООРДИНАЦИЯ С ДРУГИ РЕГИОНАЛНИ И ОБЩНСКИ ПЛАНОВЕ И ПРОГРАМИ

IV. Координация с други общински и регионални планове и програми

Програмата за управление на отпадъците на територията на община Карлово представлява елемент от цялостната система за планиране развитието на общината, съответно и региона и страната. Поради това по-долу е представена взаимовръзката на тази програма с други програмни документи, тяхната координация и съвместяване, гарантиращи синергичен ефект от изпълнението им. При разработването на програмата са взети предвид анализите и предвижданията на следните национални планове, както и програмни документи на общинско и регионално ниво.

- **Националната програма за развитие „България 2030“**

Програмата е рамков стратегически документ от най-висок порядък в йерархията на националните програмни документи, определя визията и общите цели на политиките за развитие във всички сектори на държавното управление, включително техните териториални измерения. Определени са три стратегически цели – ускорено икономическо развитие, демографски подем и намаляване на неравенствата, за чието изпълнение правителствените намерения са групирани в пет области (оси) на развитие и са определени 13 национални приоритета.

- **Национален план за управление на отпадъците 2021-2028 г.**

Националният план за управление на отпадъците (НПУО) има ключова роля за ефективното и ефикасно управление на отпадъците в Република България. С плана се цели намаляване на вредното въздействие на отпадъците върху околната среда и здравето на населението, както и постигане на максимално ефективно използване на ресурсите, разкриване на нови пазари и създаване на нови работни места. Важна част от Плана е създаването на максимални условия за предотвратяване образуването на отпадъци. Генералната стратегическа цел, която поставя проекта на НПУО 2021 – 2028 г. е *„Общество и бизнес, които подобряват прилагането на йерархията на управление на отпадъците във всички процеси и нива“*. За постигане на генералната цел, в проекта на НПУО 2021-2028 г. са посочени следните стратегически цели и съответстващите на тях програми от мерки.

- **Стратегия и план за действие за преход към кръгова икономика на Република България за периода 2021-2027 г.**

Съгласно Уведомлението за документа по чл. 8 от Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка, при разработването на отделните приоритетни области и мерки, в документа, ще бъдат разгледани анализ на потребностите, икономически аспекти, субекти на предложените мерки, прилагане на нови бизнес модели и модели за консумация, необходими нормативни и регулаторни мерки, в т.ч. фискални, данъчни и икономически стимули, финансиране, пазарни инициативи, ключови проекти и пилотни инициативи, възможности за международно

сътрудничество и трансфер на знания и иновации и др. Стратегическата цел за зелена конкурентоспособна икономика е обезпечена, чрез предвиждане на мерки за повишаване на производителността на ресурсите, въвеждане на нови бизнес модели, както и платформи за свързаност в икономиката. Друга основна стратегическа цел е намаляване на отпадъците и повече ресурси чрез създаването на повече възможности за устойчива употреба и повторно използване на продуктите, нови модели на отговорност, осигуряване на по-качествени суровини, без депониране на отпадъци. Със Стратегията и планът за действие за преход към Кръгова икономика на Република България, за периода 2021-2027 г. се определя рамка за бъдещо развитие на инвестиционни предложения.

- ***Национална програма за контрол на замърсяването на въздуха, България 2020-2030 г.***

Спазване на законодателството на ЕС и участие и допринасяне за реализирането на законодателните ангажименти и инициативи на ЕС като пакета от мерки за създаване на Кръгова икономика до 2030 г.: - Минимум 55% от общинските отпадъци да се рециклират до 2025 г., над 60% до 2030 г. и над 65 % до 2035 г. - Над 50% от отпадъчните пластмасови опаковки да се рециклират до 2025 г. - Опасните отпадъци от домакинствата да се събират отделно до 2022 г., биологичните отпадъци до 2023 г. и текстилът до 2025 г. - До 2035 г. количеството депозирани общински отпадъци трябва да се намали до 10% или по-малко от общото количество генерирани общински отпадъци.

- ***Национална програма за подобряване качеството на атмосферния въздух (2018-2024 г.).***

- ***Национална стратегия за регионално развитие 2012-2022 г.***

Националната стратегия за регионално развитие (НСРР) е основният документ, който определя стратегическата рамка на държавната политика за постигане на балансирано и устойчиво развитие на районите на страната и за преодоляване на вътрешнорегионалните и междурегионалните различия/неравенства в контекста на общеевропейската политика за сближаване и постигане на интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж.

- **□ Проект на Програма за опазване на околната среда на Община Карлово 2023 – 2029 г.** Програма за опазване на околната среда на Община Карлово за периода 2023 – 2029 г. е изложение на основните цели и задачи на Общината в областта на опазване на околната среда. По същността си, тя е целенасочено планиране на дейностите в областта на околната среда за посочения времеви диапазон. Документът е в последните етапи от своето разработване и приемане.

- **План за интегрирано развитие на община Карлово.**

ЧАСТ VII. СИСТЕМА ЗА НАБЛЮДЕНИЕ, КОНТРОЛ И ОТЧИТАНЕ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ОБЩИНСКАТА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ

V. Система за наблюдение, оценка и контрол на изпълнението

Наблюдението и оценката на изпълнението на програмата са ключови етапи от цялостния процес на планиране, с оглед проследяване на изпълнението на предварително поставените цели, срокове и ресурси и навременно предприемане на действия за преодоляване на възникващи проблеми при реализацията на мерките, а при необходимост - извършване на актуализация.

Член 52 от ЗУО поставя рамкови изисквания към разработването на програми за управление на отпадъците от общините, като поставя и следните най-общи изисквания по отношение на наблюдението, отчета и контрола на програмата:

- Програмата се актуализира при промяна във фактическите и/или нормативните условия;
- Кметът на общината информира ежегодно в срок до 31 март общинския съвет за изпълнението на програмата през предходната календарна година.

Наблюдението на изпълнението на Програма за управление на отпадъците на община Карлово 2023-2029 г. е процес на системно събиране и анализ на информация, относно хода на изпълнение на включените в програмата мерки. За всяка мярка или група от мерки в отделните подпрограми към програмата са посочени очаквани резултати от изпълнението ѝ, както и индикатори за текущо изпълнение и целеви индикатори. Именно за посочените резултати и конкретно определени индикатори ще се събира необходимата информация в рамките на системата за наблюдение, отчет и контрол. В допълнение към изпълнението на текущите и целевите индикатори, за всяка мярка се наблюдава и спазването на предвидения график и степента на изразходване на ресурсите.

Наблюдението на изпълнението на програмата за управление на отпадъците включва няколко важни аспекта. Кметът на общината определя звеното в структурата на общинската администрация, което ще отговаря за събиране и обобщаване на информацията за изпълнение на включените в програмата мерки, както и за изготвяне на годишния отчет за изпълнение на програмата.

Събиране на информация за проследяване на напредъка на изпълнението на програмните цели. Осигуряването на достатъчно и надеждни данни в единен формат за образуване, състав, събиране, оползотворяване и обезвреждане на отпадъците е от съществено значение за проследяване на напредъка към постигане на целите и осъществяване на контрол по изпълнение на мерките.

Като административен подход следва кметът на общината да издаде заповед, в която подробно да са описани отговорностите на всички структурни звена в общината за набиране на съответната информация със съответните срокове, както и за обобщаването ѝ и подготовката на Отчет пред общинския съвет за изпълнението на общинската програма за управление на отпадъците.

Орган за контрол по изпълнение на програмата е общинският съвет. Кметът и общината информира ежегодно общинския съвет и обществеността за изпълнението на програмата през предходната календарна година. За целта той изготвя *Отчет за изпълнение на Програмата за управление на отпадъците* през съответната година, който се представя в срок до 31 март. Целта на отчета за изпълнение на програмата през предходната календарна година е да се проследи напредъкът при изпълнението и да се идентифицират необходимите промени или адаптиране на програмата за текущата година. Отчетът се изготвя на достъпен език и стил и включва графики, фигури, таблици, които да илюстрират напредъка по изпълнение на мерките и целите. Това е необходимо за по-добро разбиране на съдържанието от страна на неспециалисти в областта на отпадъците - както общински съветници, така и широката общественост.

Член 52, ал.3, т.2 от ЗУО поставя най-общи изисквания по отношение на актуализацията на разработените от общините програми за управление на отпадъците - програмата се актуализира при промяна във фактическите и/или нормативните условия.

С оглед значението на изпълнението на целите в общинските програми за управление на отпадъците за изпълнение на националните цели, които страната докладва на ЕК, общината следва да предвиди междинна оценка на програмата след тригодишен срок на изпълнение, която ще посочи тенденциите и степента на изпълнение на програмните цели. В съответствие с изводите от оценката следва да се извърши актуализация на програмата, ако се налага. Ако обаче в резултат на промени в обстоятелствата се налага да се направи актуализация в друг времеви период, то тя може да се извърши по всяко време от изпълнението на общинската програма за управление на отпадъците.

Процедурата за актуализация на общинската програма за управление на отпадъците следва процедурата за разработване и одобрение на програмата. Актуализацията на програмата също трябва да премине през обществени консултации и да се приложи законодателството за екологична оценка на планове и програми, след което да се одобри от общинския съвет и да се публикува за информация на обществеността.